

De opgaven hieronder staan in een willekeurige volgorde genoteerd.

1. Ritmisch opzeggen van het alfabet in het Nederlands van voor tot achter en terug. Met of zonder klappen, stappen, enz.
2. Ritmisch opzeggen van het alfabet (NL) - heen en terug - met klap of stap op de **klinkers**
Variaties: een keer met klap
Een keer met stap
Een keer met klappen tegen handen van buur
Een keer met een sprongetje
Een keer met buiging
Enz.
3. Ritmisch opzeggen van het alfabet (NL) - heen en terug - met klap of stap op **medeklinkers**.
Variaties : zoals bij de klinkers
4. Ritmisch spreken (al of niet in canon) van gedichten over de woordsoorten, gevolgd door woordsoorten herkennen.
Voorbeeld: Gedicht over zelfstandig naamwoord. Daarna geeft de leerkracht een woord op en de kinderen reageren door handopsteken of op een andere wijze of het woord een zelfstandig naamwoord is of niet.
5. Een woord opgeven. De kinderen (individueel) zeggen tot welke woordsoort het woord behoort.
6. Een woord opgeven. Eén kind zegt tot welke woordsoort het woord behoort. Een volgend kind geeft een detail, een volgend kind, geeft een tweede detail enz.
Voorbeeld: De leerkracht zegt: 'twintigste'. Het eerste kind zegt: 'telwoord'. Het volgende kind zegt: 'bepaald'. Het derde kind zegt: 'rangtelwoord'.
De details worden opgegeven in de volgorde zoals ze doorgaans gebruikt worden.
De details worden pas geoefend als ze aan bod zijn geweest in de taalperiode.
7. Een gedicht oefenen. Klassikaal of in kleine groepen. Ook individueel, waarbij elk kind een deel van het gedicht zegt. Kind 1 begint, na enkele regels laat de leerkracht kind 2 verder gaan enz.
8. Eindigt het woord op een klinker of een medeklinker? De leerkracht zegt een woord. De kinderen zeggen of tonen met een gebaar of de laatste letter een klinker of een medeklinker is. Voor een klinker een bepaald gebaar afspreken (bv. een klap in de handen of een openend gebaar), voor een medeklinker een ander gebaar (bv. een stap of een sluitend gebaar).
9. Open of gesloten lettergreep? De leerkracht zegt een woord of een lettergreep uit een woord. De kinderen zeggen of tonen met een gebaar of het een open of gesloten lettergreep is.

Voorbeeld: De leerkracht zegt: 'bomen' en onmiddellijk daarna: 'bo-' De kinderen reageren. Daarna zegt de leerkracht 'men' en de kinderen reageren gepast. Het kan ook zo: De leerkracht zegt traag: 'bo - men' en de kinderen zeggen of tonen de twee gebaren na elkaar.

10. Hoeveel lettergrepen? De leerkracht zegt een woord. De kinderen antwoorden met een getal. Dat getal kan voorafgegaan worden door de lettergrepen te klappen of te stappen.
Voorbeeld: zebra-vink: 3

Let op: als in het begin van een woord een woorddeel voorkomt dat slechts uit 1 klinker bestaat, dan wordt dat woorddeel niet als een lettergreep beschouwd. Bijvoorbeeld: atoom: 2 klappen (dus 2 woorddelen), maar slechts 1 lettergreep. Dat wil zeggen dat het woord atoom niet gesplitst wordt, of niet afgebroken wordt op het einde van een regel. Zo ook bijvoorbeeld het woord echo (géén splitsing) of unie (géén splitsing). Maar wel: reünie: 3 klappen en 3 lettergrepen: re-u-nie; of creatie = cre-a-tie.

11. Dubbele medeklinker of enkele medeklinker? De leerkracht geeft een woord op, de kinderen reageren met een gebaar of zeggen het gepaste getal.

Voorbeeld: bakken: 2 k's
Spoken: 1 k

12. Dubbele klinker of enkele klinker? De leerkracht geeft een woord op, de kinderen reageren met een gebaar of zeggen het gepaste getal.

Voorbeeld: stralen: 1 a
Straal: 2 a's

Let op met woorden met e in meervoud of noemvorm zoals bv. spelen : in totaal 2 e's, maar in de eerste lettergreep 1 e.

13. Woorden spellen. De leerkracht zegt een woord, een kind of enkele kinderen of de klas spelt de letters.
14. Voornaamwoorden oefenen. Met gebaren. Ik kijk (kinderen wijzen naar zichzelf), jij kijkt (de kinderen wijzen naar een 2e kind), hij (zij) kijkt (de kinderen kijken naar het 2e kind en wijzen een 3e kind aan). Idem voor het meervoud.
15. Liedteksten ritmisch spreken. Teksten van liederen die in de muziekles of in de muzikale opmaat aangeleerd zijn nu oefenen als ritmische spreektekst, waarbij het ritme van de melodie als vertrekpunt genomen wordt.
16. Zinskernen ontdekken (vanaf 5e of 6e klas). De leerkracht leest een zin voor. De kinderen (een kind) zeggen (zegt) wat de zinskern is door te antwoorden op de vraag: "Wat gebeurt er in se in deze zin, of wat wordt er effectief gezegd of wat is de essentie van de zin of hoe kan je deze zin op de kortste of eenvoudigste manier zeggen?"
Voorbeeld: De uitgeputte bergbeklimmers daalden moe maar tevreden de moeilijke berghelling af. Wat wordt er eigenlijk gezegd? Dat er bergbeklimmers de berghelling afdaalden. Nog korter: Bergbeklimmers daalden af. Dit laatste is de echte zinskern, namelijk daalden af (gezegde) en bergbeklimmers (onderwerp).

17.